

TAALBELEIDSPLAN 2026-2030

Inspecteur Boelensschool (IBS) - Schiermonnikoog

*Verbeterde versie op basis van Taalbeleid Fierder Onderwijs 2024-2028 en inspectiekader OPO
Basisvaardigheden*

22 juni 2026

Status	Definitief
Vastgesteld op	22 juni 2026, instemming MR op 22 juni 2026
Geldig van	2026-2030
Eigenaar	Schoolleiding IBS
Uitvoering	Docent Nederlands, alle vakdocenten, coaches en ondersteuningsteam
Evaluatie	Jaarlijks, via kwaliteitscyclus en activiteitenplan
Herziening	Vierjaarlijks of eerder bij wijziging inspectiekader, kerndoelen of schoolplan

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting
 2. Analyse en belangrijkste verbeteringen
 3. Beleidskader en inspectie-eisen
 4. Schoolcontext en leerlingenpopulatie
 5. Visie, uitgangspunten en ambities
 6. Doelen 2026-2030
 7. Doorlopende leerlijn en curriculum
 8. Uitvoering in de onderwijspraktijk
 9. Ondersteuning en maatwerk
 10. Monitoring, analyse en opbrengstgericht werken
 11. Rollen en verantwoordelijkheden
 12. Professionalisering en samenwerking
 13. Implementatie, jaaractiviteiten en borging
- Bijlagen

1. Managementsamenvatting

Dit taalbeleidsplan beschrijft hoe de Inspecteur Boelensschool de basisvaardigheid Nederlandse taal doelgericht, samenhangend en aantoonbaar versterkt in de periode 2026-2030. Het plan is aangescherpt ten opzichte van de eerdere versie door de koppeling met het bestuursbrede Taalbeleid Fierder Onderwijs 2024-2028 expliciet te maken, de inspectie-eisen rond OP0 Basisvaardigheden uit te werken en de uitvoering te verbinden aan meetbare doelen, verantwoordelijkheden en een jaarlijkse kwaliteitscyclus.

De kern van dit beleid is dat taalontwikkeling niet alleen de verantwoordelijkheid is van de docent Nederlands. Alle docenten dragen bij aan taalontwikkeling, omdat leerlingen taal nodig hebben om instructies te begrijpen, vakinhouden te verwerken, vragen te stellen, te redeneren, te schrijven, te presenteren en deel te nemen aan vervolgonderwijs en samenleving.

Het beleid bevat daarom:

- een duidelijke schoolvisie op taal als leerdoel en leermiddel;
- een uitwerking van de leerlingenpopulatie en de kleinschalige eilandschoolcontext;
- een doorlopende leerlijn voor lezen, schrijven, mondelinge taalvaardigheid, woordenschat en taalverzorging;
- schoolbrede afspraken voor taalgericht vakonderwijs;
- een vaste structuur voor meten, analyseren, ondersteunen, evalueren en bijstellen;
- een activiteitenplan per schooljaar met rollen, termijnen en opbrengsten;
- bijlagen waarmee de school de uitvoering kan aantonen bij intern toezicht, bestuur en onderwijsinspectie.

2. Analyse en belangrijkste verbeteringen

Een eerdere IBS-versie bevatte al een heldere basis: taal als schoolbrede verantwoordelijkheid, aandacht voor leesvaardigheid, woordenschat, schrijfvaardigheid, mondelinge taalvaardigheid, ondersteuning en kwaliteitszorg. In vergelijking met het Fierder-beleid en de inspectiechecklist moesten vooral de aantoonbaarheid, concrete uitvoering en sturing worden versterkt.

Onderdeel	Sterk in eerdere IBS-versie	Aanvulling vanuit Fierder/inspectie	Verwerkt in deze versie
Visie	Taal als basis voor leren en deelname aan samenleving.	Expliciete koppeling aan taalcompetentie, taalgericht vakonderwijs, schoolplan en jaarplan.	Visie aangescherpt en gekoppeld aan OP0, schoolplan en jaaractiviteiten.
Leerlingenpopulatie	Kleinschalige eilandschool en persoonlijke aandacht benoemd.	Specifiek beschrijven voor welke leerlingen/leerjaren en welke regionale context relevant is.	Populatieanalyse uitgebreid met onderwijsroutes, instroom, meertaligheid/Fries, kleine groepen en maatwerk.
Kerdoelen en referentieniveaus	Kerdoelen en referentieniveaus genoemd.	Duidelijk maken hoe aanbod kerndoelen dekt en toewerkt naar 2F/3F/4F.	Matrix en afspraken opgenomen voor curriculumdekking en jaarlijkse controle.
Doorlopende leerlijn	Domeinen benoemd.	Leerlijn, methodekeuze, verwantschap met andere vakken en curriculum zichtbaar maken.	Leerlijn per domein en vakoverstijgende afspraken toegevoegd.
Meten en monitoren	Algemene bronnen genoemd.	Jaarlijks beginsituatie bepalen, voortgang meten, toetsen noemen, vastleggen en analyseren.	Meetkalender, datateamroute, leerling-/klas-/schoolniveau toegevoegd.

Onderwijspraktijk	Leesbevordering, woordenschat en mondelinge activiteiten benoemd.	Uitvoering in lessen, maatwerkuren, lessentabel en formatieve inzet zichtbaar maken.	Concrete schoolbrede lesafspraken, maatwerkuren en formats toegevoegd.
Evaluatie en borging	PDCA benoemd.	Jaarlijks activiteitenplan en sturing op effectiviteit verplicht maken.	Jaaractiviteitenplan, evaluatievragen, beslismomenten en borgingsproducten toegevoegd.

3. Beleidskader en inspectie-eisen

3.1 Wettelijk en inhoudelijk kader

Dit taalbeleid is gebaseerd op de wettelijke opdracht voor het voortgezet onderwijs, de kerndoelen Nederlandse taal, het Referentiekader Taal en Rekenen, het Onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs, het Taalbeleid Fierder Onderwijs 2024-2028, het schoolplan van IBS en de kwaliteitscyclus van de school.

De referentieniveaus vormen het opbrengstkader: 2F aan het einde van vmbo, 3F aan het einde van havo en 4F aan het einde van vwo. Voor leerlingen die een route via een andere school of nevenvestigingsconstructie volgen, bewaakt IBS dat de taalontwikkeling aansluit op het vervolg van de onderwijsroute.

3.2 Inspectie: OP0 Basisvaardigheden

De inspectie beoordeelt bij OP0 Basisvaardigheden of de school voor Nederlandse taal, rekenen-wiskunde en burgerschap een doelgericht en samenhangend curriculum heeft. Voor taal betekent dit dat de school moet kunnen laten zien welke keuzes zij maakt in het geplande curriculum, hoe deze keuzes aansluiten bij de leerlingenpopulatie en of de afspraken zichtbaar zijn in de onderwijspraktijk. De school moet bovendien de ontwikkeling van leerlingen volgen en de uitkomsten gebruiken om het onderwijs te verbeteren.

Voor IBS betekent dit concreet dat het taalbeleid niet alleen een beleidsdocument is, maar ook aantoonbaar moet terugkomen in lessen, vakwerkplannen, ondersteuning, leerlingbesprekingen, toetsanalyses, scholing en jaarplannen.

3.3 Fierder-uitgangspunten vertaald naar IBS

Fierder-uitgangspunt	Betekenis voor IBS	Bewijsstukken/indicatoren
Integrale taalleerlijn en passend aanbod	Taal is onderdeel van Nederlands én alle vakken. Elk vak benoemt taalactiviteiten en taalsteun in het vakwerkplan.	Vakwerkplannen, leerlijn, lesobservaties, leerlingdata.
Professionalisering en samenwerking	Docenten ontwikkelen taalbewust handelen. IBS benut de expertise van Nederlands, ondersteuning, bibliotheek en Fierder-netwerken.	Scholingsplan, studiedagen, teamafspraken, overlegverslagen.
Implementatie en sturing	Schoolleiding stuurt op uitvoering, de docent Nederlands coördineert, het team evalueert jaarlijks en stelt bij.	Jaaractiviteitenplan, PDCA-evaluatie, analyses, voortgangsrapportage aan team/MR/bestuur.

4. Schoolcontext en leerlingenpopulatie

IBS is een kleinschalige school op Schiermonnikoog. De school werkt met kleine groepen, korte lijnen en veel persoonlijke kennis van leerlingen. Deze context biedt kansen voor maatwerk, maar vraagt ook om expliciete

borging: afspraken moeten niet afhankelijk zijn van individuele personen, maar vastliggen in curriculum, roosters, vakwerkplannen en de kwaliteitscyclus.

Kenmerkend voor de leerlingenpopulatie is:

- instroom vanuit een kleine lokale basisschoolpopulatie, met individuele overdracht;
- kleine cohorten waardoor verschillen tussen leerlingen relatief zichtbaar en soms groot zijn;
- een regionale context waarin Nederlands de schooltaal is en Fries/meertaligheid in de leefwereld van leerlingen een rol kan spelen;
- leerlingen die voor vervolgonderwijs en latere schoolroutes goed moeten kunnen schakelen naar grotere schoolomgevingen;
- een sterke behoefte aan taalvaardigheid voor alle vakken, omdat beperkte taalvaardigheid direct doorwerkt in begrijpend lezen, redeneren, schriftelijke opdrachten, toetsvragen en presentatievaardigheden.

Het taalbeleid geldt voor alle leerlingen, alle leerjaren en alle onderwijsroutes binnen IBS. Extra ondersteuning wordt ingezet op basis van observaties, overdracht en professionele afweging. Ambitie en ondersteuning gelden voor alle leerlingen: leerlingen met achterstanden krijgen gerichte hulp, leerlingen die verder zijn krijgen verdieping en rijke taalopdrachten.

5. Visie, uitgangspunten en ambities

IBS ziet taal als sleutel tot leren, zelfvertrouwen, kansengelijkheid en deelname aan samenleving en vervolgonderwijs. Taal is zowel leerdoel als leermiddel: leerlingen leren taalvaardigheden ontwikkelen én gebruiken taal om vakinhouden te begrijpen en toe te passen.

Goed taalonderwijs op IBS is doelgericht, contextrijk, interactief en expliciet. Leerlingen krijgen taalsteun bij het lezen van teksten, het begrijpen van opdrachten, het leren van vaktaal, het formuleren van antwoorden en het voeren van gesprekken. Docenten modelleren correct en rijk taalgebruik, geven taalgerichte feedback en maken zichtbaar welke taal leerlingen nodig hebben om de vakdoelen te behalen.

IBS werkt vanuit vijf uitgangspunten:

- Hoge verwachtingen: iedere leerling krijgt onderwijs dat toewerkt naar het passende referentieniveau.
- Schoolbrede verantwoordelijkheid: alle vakken dragen bij aan taalontwikkeling.
- Samenhang: afspraken over taal, toetsing en ondersteuning sluiten op elkaar aan.
- Aantoonbaarheid: ontwikkeling wordt gemonitord en gebruikt voor verbetering.
- Maatwerk: ondersteuning en uitdaging sluiten aan bij de beginsituatie en ontwikkeling van leerlingen.

6. Doelen 2026-2030

6.1 Hoofddoel

IBS realiseert in 2026-2030 een doelgericht, samenhangend en aantoonbaar taalcurriculum, waarin alle leerlingen groeien in lezen, schrijven, mondelinge taalvaardigheid, woordenschat en taalverzorging en waarin de school de opbrengsten systematisch gebruikt om het onderwijs te verbeteren.

6.2 Resultaatdoelen

Doel	Indicator	Streefbeeld 2030	Meetmoment
Leesvaardigheid	Methodegebonden en methode-onafhankelijke resultaten; leesgedrag; tekstbegrip in vakken.	Alle leerlingen laten jaarlijkse groei zien; risicoleerlingen hebben een passend ondersteuningsplan.	Najaar, voorjaar, einde schooljaar.
Schrijfvaardigheid	Schrijfproducten met schoolbrede rubric; taalverzorging en structuur.	Elke leerling bouwt jaarlijks een representatief schrijfportfolio op.	Minimaal twee keer per jaar.
Mondelinge taalvaardigheid	Presentaties, gesprekken, debatten, pitches of vakgesprekken.	Elke leerling voert jaarlijks minimaal twee beoordeelde mondelinge taalactiviteiten uit, verspreid over vakken.	Jaarlijks.
Woordenschat en vaktaal	Vakdocenten leggen kernbegrippen en taalsteun vast.	Alle vakwerkplannen bevatten vaktaalafspraken en taalsteun.	Jaarlijkse vakwerkplancheck.
Taalgericht vakonderwijs	Lesobservaties, collegiale consultatie.	In alle vakken zijn context, interactie en taalsteun zichtbaar.	Twee keer per jaar.
Ondersteuning	Signalering en interventies in leerlingdossier.	Leerlingen met taalrisico krijgen tijdig passende begeleiding en evaluatie.	Volgens ondersteuningscyclus.
Borging	PDCA, jaarplan, analyses en teamafspraken.	Taalbeleid is structureel onderdeel van schoolplan, jaarplan, vakwerkplannen en kwaliteitsgesprekken.	Jaarlijks.

7. Doorlopende leerlijn en curriculum

De doorlopende leerlijn beschrijft hoe leerlingen van instroom tot uitstroom groeien in taalvaardigheid. De docent Nederlands bewaakt de vakinhoudelijke leerlijn; alle vakgroepen vertalen de leerlijn naar taalgebruik binnen hun vak.

Domein	Onderbouw	Bovenbouw/vervolgroute	Rol Nederlands	Rol overige vakken
Lezen	Strategieën voor begrijpend en studerend lezen; tekstsoorten herkennen; vragen leren analyseren.	Kritisch lezen, bronnen beoordelen, examen-/vakteksten verwerken.	Expliciete instructie en oefening in leesstrategieën.	Voorlezen/modeling, tekstaanpak, begrippen, opdrachtanalyse.
Schrijven	Alinea, structuur, formuleren, samenvatten, spelling en grammatica.	Betogen, verslagen, onderzoeks- en reflectieteksten, vakspecifieke genres.	Schrijfonderwijs, feedback, taalverzorging.	Vakgerichte schrijfopdrachten met criteria en feedback.
Mondeling	Luisteren, gesprek voeren, presenteren in kleine setting.	Debat, pitch, presentatie, mondeling examen-/gespreksvaardigheid.	Leerlijn spreken/luisteren en beoordelingscriteria.	Jaarlijks mondelinge vakactiviteit en feedback op inhoud én taal.
Woordenschat/vaktaal	Basiswoordenschat, schooltaalwoorden, vakbegrippen.	Abstracte begrippen, vaktaal, examenbegrippen.	Strategieën voor woordenschatontwikkeling.	Per periode kernbegrippen expliciet aanbieden, herhalen en toepassen.
Taalverzorging	Correcte zinnen, spelling, interpunctie, leesbaarheid.	Formele taal, stijl, bronvermelding, nauwkeurigheid.	Instructie en remediëring.	Feedback op begrijpelijkheid en correct vaktaalgebruik.

De curriculumdekking wordt jaarlijks gecontroleerd. De docent Nederlands beoordeelt of de methode en aanvullende materialen de kerndoelen en referentieniveaus voldoende dekken. Vakdocenten beschrijven in hun vakwerkplan welke taalvaardigheden leerlingen nodig hebben om de vakdoelen te halen en welke taalsteun zij bieden.

8. Uitvoering in de onderwijspraktijk

8.1 Taalgericht vakonderwijs

IBS hanteert in alle vakken de drie pijlers van taalgericht vakonderwijs: context, interactie en taalsteun.

- Context: docenten verbinden nieuwe begrippen en teksten aan voorkennis, voorbeelden, actualiteit en betekenisvolle vakcontexten.
- Interactie: leerlingen verwoorden hun denken, stellen vragen, werken samen, oefenen met vaktaal en krijgen spreekruimte.
- Taalsteun: docenten bieden strategieën, voorbeeldzinnen, woordlijsten, tekststructuren, stappenplannen, rubrics en feedback.

8.2 Schoolbrede taalafspraken

Afspraak	Minimale uitvoering	Bewijs/registratie
Lesstart met taaldoel waar relevant	Bij nieuwe tekst, opdracht of begrip benoemt de docent welk taalgedrag nodig is.	Lesmateriaal, observatie, vakwerkplan.
Vakbegrippen expliciet aanleren	Per hoofdstuk/periode worden kernbegrippen zichtbaar aangeboden, geoefend en herhaald.	Begrippenlijsten, toetsen, schrift/portfolio.
Leesstrategie toepassen	Bij langere teksten gebruiken leerlingen een vaste aanpak: oriënteren, begrippen markeren, hoofdgedachte, vragen beantwoorden.	Lesmateriaal, leerlingenwerk.
Schrijven met criteria	Schrijfopdrachten bevatten inhoudelijke én talige criteria.	Rubrics, feedback, portfolio.
Mondeling oefenen	Elke vakgroep organiseert minimaal één mondelinge taalactiviteit per jaar.	PTA/jaarplanning, beoordelingsformulier.
Taalgerichte feedback	Feedback gaat niet alleen over het juiste antwoord, maar ook over formulering, vaktaal en redenering.	Feedbackvoorbeelden, leerlingenwerk.
Leesbevordering	Vrij lezen en rijke teksten krijgen structurele plek in schoolpraktijk.	Rooster/jaarplan, bibliotheekactiviteiten.
Formatief handelen	Docenten checken begrip tijdens de les en passen instructie aan.	Exit tickets, korte checks, observaties.

8.3 Lessentabel, maatwerkuren en rijke taalomgeving

De uitvoering moet zichtbaar zijn in de lessentabel en de onderwijsorganisatie. IBS borgt taal in de reguliere lessen Nederlands, in vaklessen en waar nodig in maatwerkuren. Maatwerkuren kunnen worden ingezet voor extra leesvaardigheid, spelling, woordenschat, NT2-ondersteuning, dyslexiebegeleiding of verdieping. De school zorgt voor een rijke taalomgeving via actuele teksten, schoolbibliotheek/mediatheek, samenwerking met de bibliotheek, presentatiemomenten en aandacht voor leesplezier.

9. Ondersteuning en maatwerk

IBS werkt preventief en curatief. Preventief betekent dat alle lessen taalrijk en taalbewust zijn. Curatief betekent dat leerlingen met een taalrisico tijdig extra ondersteuning krijgen.

Fase	Wat gebeurt er?	Wie?	Vastlegging
Instroom	Analyse overdracht PO, toetsen, observaties, eventuele dyslexie-/ondersteuningsinformatie.	Coach, ondersteuningsteam, Nederlands.	Leerlingdossier/Magister.
Signalering	Docenten signaleren problemen in tekstbegrip, woordenschat, spelling, formuleren of spreken.	Alle docenten, coach.	Signaal in leerlingbespreking.
Verdieping analyse	Nadere analyse met toetsgegevens, leerlingenwerk en gesprek met leerling/ouders.	Docent Nederlands, ondersteuningsteam.	Kort handelingsplan of ondersteuningsnotitie.
Interventie	Gerichte ondersteuning: maatwerkuren, begeleid lezen, spellingopfris, woordenschat, NT2, dyslexie-aanpassingen.	Ondersteuningsteam, Nederlands, vakdocenten.	Interventielogboek.
Evaluatie	Effectmeting: groei zichtbaar? interventie stoppen, voortzetten of aanpassen.	Coach, ondersteuningsteam, docent Nederlands.	Evaluatie in dossier en leerlingbespreking.

Leerlingen met dyslexie ontvangen ondersteuning conform het dyslexieprotocol. Voor nieuwkomers/NT2-leerlingen wordt aangesloten bij de binnen Fierder beschikbare handleiding en expertise. Waar Fries of andere thuistalen een rol spelen, ziet IBS meertaligheid als context en brug, terwijl Nederlands de instructie- en schooltaal is, tenzij specifieke programma's anders bepalen.

10. Monitoring, analyse en opbrengstgericht werken

De inspectie vraagt niet alleen om aanbod, maar ook om zicht op ontwikkeling en bijsturing. IBS werkt daarom met een vaste meet- en analysecyclus. De school gebruikt een combinatie van overdrachtsgegevens, methodegebonden toetsen, methode-onafhankelijke taalmetingen, observaties, leerlingenwerk en formatieve gegevens. Uiterlijk bij de start van elk schooljaar wordt vastgesteld welk methode-onafhankelijk instrument wordt gebruikt en voor welke leerjaren.

Moment	Gegevens	Doel	Bespreking	Actie
Juni-augustus	Overdracht PO/voorgaand jaar, dossiers, toetsresultaten.	Beginsituatie en risicoprofiel bepalen.	Warme overdracht, startbespreking.	Groeps- en leerlingafspraken.
September/oktober	Startmeting taal en eerste observaties.	Nulmeting lezen/woordenschat/schrijven waar nodig.	Team/ondersteuning.	Interventies plannen.
December/januari	Methodegegevens, leerlingenwerk, formatieve checks.	Tussentijdse groei en effecten bekijken.	Rapport-/leerlingbespreking.	Bijstellen ondersteuning en instructie.
Maart/april	Voortgangsmeting of analyse kernvaardigheden.	Controleren of leerlingen op koers liggen.	Vakdocenten/team.	Extra inzet of verdieping.
Juni/juli	Eindresultaten, portfolio, evaluatie interventies.	Jaarlijkse evaluatie taalbeleid.	Schoolleiding, docent Nederlands, team.	Jaarplan volgend jaar.

Doorlopend	Lesobservaties, leerlinggesprekken, oudersignalen.	Kwalitatief zicht op uitvoering.	Coach/vakdocent.	Directe pedagogisch-didactische aanpassing.
------------	--	----------------------------------	------------------	---

Analyses vinden plaats op drie niveaus: leerlingniveau, klas-/groepsniveau en schoolniveau. Op leerlingniveau gaat het om passende ondersteuning. Op klasniveau gaat het om instructiebehoeften en didactische keuzes. Op schoolniveau gaat het om effectiviteit van beleid, professionalisering en borging.

11. Rollen en verantwoordelijkheden

Rol	Verantwoordelijkheden	Producten/bewijs
Schoolleiding	Eindverantwoordelijk voor beleid, formatie, tijd, prioritering, kwaliteitscyclus en verantwoording aan bestuur/MR.	Vastgesteld beleid, jaarplan, evaluatie, voortgangsrapportage.
Docent Nederlands	Coördineert uitvoering, ondersteunt vakgroepen, verzamelt analyses, bereidt evaluatie voor.	Analyses, teamafspraken, adviesnotities.
Docent Nederlands	Bewaakt leerlijn, referentieniveaus, methode, toetsing en ondersteuning collega's.	Leerlijn, methodecheck, toetsanalyse, materialen.
Vakdocent	Vertalen taalbeleid naar vakwerkplannen, vaktaal, lees- en schrijfpodochten, mondelinge activiteiten en feedback.	Vakwerkplannen, opdrachten, leerlingenwerk.
Coaches	Volgen leerlingontwikkeling, signaleren taalproblemen, bespreken met leerlingen/ouders.	Coachgesprekken, leerlingbespreking, dossiernotities.
Ondersteuningsteam	Organiseert extra begeleiding, dyslexie/NT2/maatwerk, evalueert interventies.	Ondersteuningsplannen, evaluaties.
Team als geheel	Draagt het taalbeleid zichtbaar in de dagelijkse onderwijspraktijk.	Lespraktijk, collegiale consultatie, scholingsdeelname.

12. Professionalisering en samenwerking

Professionalisering is noodzakelijk omdat taalontwikkeling schoolbreed plaatsvindt. IBS neemt taalbewust lesgeven op in het scholingsplan en in het jaarplan. De scholing richt zich praktisch op wat docenten morgen in hun les kunnen doen én op gezamenlijke borging in vakwerkplannen.

- taalgericht vakonderwijs: context, interactie en taalsteun;
- leesstrategieën en omgaan met complexe vakteksten;
- woordenschat en vaktaal expliciet aanleren;
- formatief handelen en taalgerichte feedback;
- beoordelen van schrijf- en spreekvaardigheid;
- gebruik van data voor signalering en bijsturing.

IBS werkt samen met de bibliotheek, Fierder-netwerken, eventuele collega-scholen, het expertisecentrum passend onderwijs en ouders. Deze samenwerking wordt jaarlijks concreet gemaakt in het activiteitenplan.

13. Implementatie, jaaractiviteiten en borging

13.1 Implementatie 2026-2030

Schooljaar	Focus	Concrete opbrengst	Verantwoordelijk
2026-2027	Basis op orde en aantoonbaarheid.	Vastgesteld taalbeleid, vakwerkplanformat, schoolbrede taalafspraken, eerste nulmeting.	Schoolleiding/docent Nederlands
2027-2028	Verdieping taalgericht vakonderwijs.	Alle vakgroepen voeren taalactiviteiten uit; collegiale consultaties; eerste trendanalyse.	Team/vakdocenten
2028-2029	Versterking opbrengsten en interventies.	Ondersteuningsaanbod aangescherpt; gerichte interventies bewezen effectief of bijgesteld.	Ondersteuningsteam/docent Nederlands.
2029-2030	Borging en herijking.	Evaluatie beleidsperiode, actualisatie op basis van kerndoelen/inspectie/schoolplan.	Schoolleiding/team.

13.2 Jaaractiviteitenplan 2026-2027

Periode	Activiteit	Resultaat	Eigenaar	Bewijs
Voor start schooljaar	Taalbeleid vaststellen en delen met team/MR/bestuur.	Gedeeld kader en gezamenlijke opdracht.	Schoolleiding.	Vaststellingsbesluit, agenda, verslag.
Aug-sep	Vakwerkplannen aanvullen met taalparagraaf.	Elke vakdocent benoemt vaktaal, lees-/schrijf-/spreekactiviteiten en toetsing.	Vakdocenten.	Vakwerkplannen.
Sep-okt	Beginsituatie taal vaststellen.	Risicoleerlingen, groepsbeeld en schoolbeeld bekend.	Docent Nederlands/ondersteuning.	Meetoverzicht, analyse.
Okt-nov	Teamsessie taalgericht vakonderwijs.	Teamafspraken over context, interactie, taalsteun en feedback.	Schoolleiding/docent Nederlands.	Presentatie, afsprakenkaart.
Nov-dec	Lesobservatie/collegiale consultatie gericht op taal.	Zicht op uitvoering in de les.	Schoolleiding/vakdocenten.	Observatiepunten.
Jan	Tussenevaluatie leerlingdata en interventies.	Bijstelling ondersteuning en instructie.	Docent Nederlands/team.	Analyse en actielijst.
Feb-apr	Leesbevorderingsactiviteit en mondelinge vakactiviteiten.	Leerlingen oefenen lezen en spreken zichtbaar.	Nederlands/vakdocenten.	Producten, rubrics.
Mei-jun	Eindevaluatie taalbeleid en doelen volgend jaar.	PDCA afgerond; jaarplan 2027-2028 voorbereid.	Schoolleiding/team.	Evaluatieverslag, jaarplaninput.

Borging vindt plaats door opname van taalbeleid in schoolplan, jaarplan, vakwerkplannen, ondersteuningsbeleid, kwaliteitsgesprekken, inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers en jaarlijkse rapportage aan team, MR en bestuur.

Bijlage 1. Inspectie-/Fierder-checklist voor IBS

Minimaal onderdeel	Uitwerking in dit beleid	Waar zichtbaar in school	Status
Visie op taal	Hoofdstuk 5: taal als leerdoel en leermiddel, koppeling	Schoolplan, jaarplan, teamafspraken.	Op orde na vaststelling.

	schoolplan/jaarplan.		
Leerlingenpopulatie	Hoofdstuk 4: kleinschalige eilandschool, routes, meertalige context, maatwerk.	Overdracht, leerlingbespreking, ondersteuningscyclus.	Op orde; jaarlijks actualiseren.
Kerdoelen/referentieniveaus	Hoofdstuk 3 en 7: 2F/3F/4F, curriculumdekking.	Methodecheck Nederlands, vakwerkplannen.	Jaarlijks controleren.
Doorlopende leerlijn	Hoofdstuk 7: lezen, schrijven, spreken/luisteren, woordenschat, taalverzorging.	Leerlijn Nederlands, vakwerkplannen.	Uitwerken per vakgroep.
Meten	Hoofdstuk 10: start-, tussen- en eindanalyse.	Magister/dossiers/analyseoverzicht.	Instrument jaarlijks vaststellen.
Concretisering onderwijspraktijk	Hoofdstuk 8: lessen, maatwerkuren, leesbevordering, mondelinge activiteiten.	Lessentabel, lesmateriaal, leerlingwerk.	Uitvoering monitoren.
Evaluatie	Hoofdstuk 13: PDCA en jaaractiviteitenplan.	Evaluatieverslag, jaarplan volgend jaar.	Jaarlijks.

Bijlage 2. Schoolbrede afsprakenkaart taal

- Ik maak bij complexe teksten zichtbaar hoe leerlingen de tekst aanpakken.
- Ik leg vaktaal expliciet uit, laat leerlingen ermee oefenen en kom erop terug.
- Ik geef voorbeeldzinnen of een schrijfkader bij nieuwe of moeilijke opdrachten.
- Ik laat leerlingen regelmatig hardop denken, uitleggen, verwoorden of presenteren.
- Ik beoordeel bij grotere opdrachten zowel vakinhoud als begrijpelijke formulering.
- Ik geef feedback die leerlingen helpt hun taal en redenering te verbeteren.
- Ik signaleer taalproblemen vroeg en bespreek die met mentor/ondersteuning.
- Ik lever jaarlijks bewijs aan van minimaal één taalgerichte vakactiviteit.

Bijlage 3. Format taalparagraaf vakwerkplan

Vraag	In te vullen door vakgroep
Welke teksten en tekstsoorten gebruiken leerlingen in dit vak?	
Welke vakbegrippen/schooltaalwoorden zijn cruciaal per periode?	
Welke leesstrategie of opdrachtanalyse leren leerlingen gebruiken?	
Welke schrijfproducten maken leerlingen en met welke criteria?	
Welke mondelinge taalactiviteit wordt jaarlijks uitgevoerd?	
Welke taalsteun bieden wij standaard?	
Hoe meten wij taalontwikkeling binnen dit vak?	
Welke leerlingen hebben extra taalondersteuning nodig en hoe stemmen wij af?	

Bijlage 4. Format jaarlijkse evaluatie taalbeleid

- Welke doelen zijn gerealiseerd en waarop baseren we dat?
- Welke leerlinggroepen of domeinen vragen extra aandacht?
- Welke interventies werkten aantoonbaar wel/niet?

- Wat zagen we in lessen en leerlingenwerk?
- Welke afspraken moeten worden geborgd, aangescherpt of geschrapt?
- Welke professionalisering is nodig?
- Welke concrete doelen nemen we op in het jaarplan van volgend schooljaar?

Bronnen en onderliggende documenten

- Taalbeleid Fierder Onderwijs 2024-2028, definitieve versie.
- Taalbeleidsplan 2026-2030 Inspecteur Boelensschool, eerdere versie “taalbeleid 2.0 DC IBS”.
- Inspectie van het Onderwijs, Onderzoekskader 2025 en toelichting OP0 Basisvaardigheden.
- Referentiekader Taal en Rekenen; kerndoelen Nederlandse taal; SLO-conceptkerndoelen Nederlands 2024.
- Taalunie, Onderwijsraad en Expertisecentrum Nederlands zoals opgenomen in het Fierder-beleid.